Udskrift af protokollen
for
Overtaksationskommissionen for
Roskilde, Sydsjælland og Lolland-Falster

Forretningen den 19. november 2015. OTAX 2015-03

Spørgsmål om erstatning i medfør af vandløbslovens[1] § 73 til Lodsejer 1 **,** Lodsejer 2 **,** Lodsejer 3 **,** Lodsejer 4 **, på grund af Vordingborg Kommunes påståede manglende vedligeholdelse vandløb i henhold til Regulativ for Snertinge, Svinninge og Sværdborg Vandløb.**

Den 19. november 2015 blev der gennemført forretning i Overtaksationskommissionen for Roskilde, Sydsjælland og Lolland-Falster.

Til stede ved forretningen var Overtaksationskommissionens formand, Bo Tarp, samt medlemmerne, Kaj Petersen, Erling Klæsøe, Bent Aagaard Nielsen og Poul Erik Salebjerg-Hansen.

Protokollen blev ført af kommissionens sekretær, Torkil Schrøder-Hansen.

For og med Vordingborg Kommune mødte Jimmi Spur Olsen, Martin Vestergaard, advokat Mads Kobberø (Codex advokater), Peter Bønlykke Adamsen (Rambøll) og Leif Kongsgaard Sørensen (åmand).

For og med ejerne, Lodsejer 1 , Lodsejer 2 , Lodsejer 3 , Lodsejer 4 , mødte advokat Trine Irmang Østengaard (Advodan), Henrik Plenge Jensen (LE34) Jørgen Ravn og Erik Hansen Blegmann (begge Gefion).

Forretningen blev indledt kl. 09.30 med besigtigelse af forholdene ved ejendommene.

Mødet blev herefter henlagt til Vordingborg Kommunes lokaler.

Overtaksationskommissionens formand indledte med at trække sagen op og konstaterede, at parterne var blevet indkaldt rettidigt. Formanden gjorde opmærksom på, at sagen blev behandlet efter den gamle vejlov[2].

I henhold til vandløbslovens § 31, stk. 1, påhviler det vandløbsmyndigheden, her Vordingborg Kommune, at vedligeholde de offentlige vandløb. Spørgsmål om erstatning

---

[1] Vandløbsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1208 af 30. september 2013, med senere ændringer

[2] Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011, som ændret ved lov nr. 613 af 18. juli 2012, lov nr. 169 af 26. februar 2014 om ændring af færdselsloven og lov om offentlige veje og lov nr. 552 af 2. juni 2014.

på grund af manglende vedligeholdelse kan indbringes for taksationsmyndighederne, jf. vandløbslovens § 73.

Vordingborg Kommune har i Regulativ for Snertinge, Svinninge og Sværdborg Vandløb af 15. januar 1997, og i den samtidige redegørelse for regulativet, fastsat nærmere retningslinjer for, hvordan Snertinge, Svinninge og Sværdborg Vandløb skal vedligeholdes.

Taksationskommissionen for Sydsjælland og Lolland-Falster - kendelse af 27. marts 2015 (TS 6-10/2013):

Taksationskommissionen finder det ikke godtgjort, at der ikke skulle være foretaget forårsvedligeholdelse i overensstemmelse med regulativet.

Kommissionen finder det endvidere ikke sandsynliggjort, at vandløbet på tidspunktet for oversvømmelserne ikke i det væsentlige opfyldte regulativets krav til tværsnitsareal i vandløbet.

Det fremgår således af Orbicons rapport vedrørende opmåling af vandløbet i efteråret 2011, at "Såfremt den grønne [sorte] kurve er placeret under den røde kurve har vandløbet et tværsnitsareal som er større end det påkrævede. I tilfælde hvor kurverne ligger umiddelbart oven i hinanden foretages der ikke oprensning". Det fremgår endvidere, at den grønne kurve i 92 ud af 98 tilfælde ligger under eller oven i den røde kurve. Det bemærkes herved, at den omstændighed, at tværsnitsarealet enkelte steder ikke måtte være regulativmæssigt, ikke i sig selv indebærer, at kommunen havde pligt til at iværksætte oprensning, jf. regulativets del 2, pkt. 4.1.7, side 2.6.

Kommissionen finder det herefter og efter de i øvrigt foreliggende oplysninger ikke dokumenteret, at kommunen har tilsidesat sine forpligtelser efter regulativet vedrørende vedligeholdelse og opretholdelse af vandløbets dimensionering.

Kommunen fremskyndede som følge af vejrliget og blandt andet klagernes henvendelser efterårsvedligeholdelsen, således at denne blev påbegyndt den 11. august 2011.

Kommissionen finder det herefter og efter de i øvrigt foreliggende oplysninger ikke grundlag for at pålægge kommunen ansvar for ikke at have reageret relevant på klagernes henvendelser.

Kommissionen finder, at de betydelige oversvømmelser, der indtraf i august 2011, må antages at skyldes usædvanligt store nedbørsmængder og heraf ekstraordinær stor afstrømning til vandløbet, som ikke faktisk eller regulativmæssigt havde kapacitet til at bortlede vandmængderne.

Taksationskommissionen frifinder på den baggrund Vordingborg Kommune for erstatningsansvar for skader, som klagerne har lidt på grund af oversvømmede og våde marker i sommeren 2011.

Advokat Trine Irmang Østengaard har ved e-mail af 24. april 2015 indbragt Taksationskommissionens kendelse for Overtaksationskommissionen.

Advokat Trine Irmang Østengaard har i sammenfattende processkrift af 12. november 2015 på vegne af Lodsejer 1, Lodsejer 2, Lodsejer 3, Lodsejer 4 nedlagt principal påstand om, at Vordingborg Kommune tilpligtes at betale 1.752.061,00 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente samt subsidiær påstand om et efter Overtaksationskommissionens skøn fastsat beløb for manglende overholdelse af sine forpligtelser vedrørende Snertinge, Svinninge og Sværdborg Vandløb efter det gældende vandløbsregulativ og for mangelfuld vedligeholdelse i forhold til, hvad forholdene krævede.

Til støtte for påstanden anførte advokat Trine Irmang Østengaard følgende:

Ad regulativstatus og lovmedholdelighed.

Det er helt afgørende, at vandet ledes ordentlig væk fra markerne. Da Vordingborg Kommune er vandløbsmyndighed, er det kommunens ansvar at vedligeholde offentlige vandløb, så de kan aflede vandet behørigt, hvilket ikke er sket i denne sag.

I sagen er det omtvistet, hvilken status regulativet har, jf. at det henhold til vandløbslovens § 12, stk. 1, 1. pkt., enten skal være et skikkelsesregulativ eller et vandføringsevneregulativ. Bestemmelsen har nær sammenhæng med bestemmelserne i lovens kapitel 7 om vandløbenes vedligeholdelse, hvorfor det ikke kan være begge, da der i så fald vil der være tale om en sammenblanding af krav til skikkelse og vandføringsevne, hvilket vil være i strid med vandløbslovens § 12, stk. 1, nr. 1.

Vordingborg Kommunes fortolkning af det gældende regulativ er således forkert.

I Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 3. juni 2015 blev Holbæk Kommunes afgørelse om, at Åmose Å var vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet som følge af, at regulativet for Åmose var udarbejdet efter HA-princippet (som siger noget om vandføringsevnen) og ikke faste angivelser for vandløbets skikkelse, ophævet. Af regulativet fremgik, at vedligeholdelse skulle ske, således at det opfyldte et minimumstværsnitsareal, og da Nævnet ikke fandt, at dette var udtryk for hverken vandløbets skikkelse eller vandløbets vandføringsevne, ophævede Nævnet Holbæk Kommunes afgørelse om, at Åmose Å var vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet. Ligeledes har Ombudsmanden udtalt sig om forholdet i FOU nr. 2001.248, hvoraf det fremgår, at myndighederne har pligt til i et vandløbsregulativ at fastsætte faste krav til vandløbets skikkelse eller vandføringsevne. Dette fremgår endvidere også af Miljøministeriets notat til vandløbsmyndighederne af juni 2007.

Det betyder i denne sag, at indklagede for at overholde vandløbslovens bestemmelser er forpligtet til enten at udarbejde regulativet som en beskrivelse af en vandføringsevne (mængde vand pr. tidsenhed) eller i henhold til faste angivelser for vandløbets skikkelse. Ved sidstnævnte kan det ikke tillades at vandløbet udvikler sig dybere og smallere eller lavere og bredere under den forudsætning, at det samme minimumstværsnitsareal altid er til stede.

I denne sag, er der tale om et skikkelsesregulativ, mens indklagedes vedligeholdelse tager afsæt i, at der er tale om et vandføringsevneregulativ.

Det må på den baggrund konkluderes, at allerede fordi indklagedes administration ikke er i overensstemmelse med vandløbsloven, er vedligeholdelsen ikke lovlig.

Det påhviler således vandløbsmyndigheden at sikre, at det retlige grundlag for myndighedens administration af vandløb er i overensstemmelse med vandløbsloven.

Ad ansvarsgrundlag

De i sagen fremlagte dokumenter beviser, at regulativets bundmæssige bredde ikke har været overholdt, og Orbicons opmåling og efterfølgende analyse dokumenterer tillige, at regulativet i 44 ud af 96 målepunkter ikke er overholdt. Samtidig må Orbicons benævnelse af "delvist overholdt" sidestilles med ikke overholdt.

Sammenlægning af Orbicons angivne, ikke overholdte og delvist overholdte, strækninger resulterer i, at 24 % af vandløbets totale længde ikke overholder regulativet.

Det må afvises, at der har været store materialeflytninger/sedimenttransport, idet der ikke fremgår store afvigelser i vandløbsbunden i opmålingerne fra henholdsvis 2010 og 2012.

Det gøres endvidere gældende, at Vordingborg Kommune har handlet ansvarspådragende af følgende grunde

Der foreligger ikke dokumentation for, at der er sket *vedligeholdelse/oprensning angående st. 2230– 2250*, og at det på strækningen etablerede sandfang skulle være behørigt oprenset, da dette ikke er fremgået af kommunens optegnelser på strækningen 2230-2250.

Samtidig har ingen af klagerne observeret kommunens vandløbsentreprenør på de omhandlede arealer i foråret 2011, ligesom det ikke har kunnet konstateres, at der skulle være oplagt afskåret materiale på brinkerne mv. i forbindelse med forårsvedligeholdelsen i 2011.

Den af kommunens vandløbsentreprenør anvendte tid - 5 timer og 15 minutter – er ikke tilstrækkelig til at foretage en behørig vedligeholdelse. Til sammenligning kan det oplyses at Vordingborg Kommunes Vejvæsen i 1994 på samme strækning anvendte 65,5 timer.

Det er derfor usandsynligt, at der er sket behørig oprensning/vedligeholdelse af vandløbet.

Der er tillige skåret i slynget strømrende, hvilket er i strid med regulativet, der anfører, at der skal skæres i fuld bundbredde.

Det er ved Landmålergårdens opmåling den 19. november 2010 dokumenteret, at regulativet ikke har været overholdt, idet målingerne viste, at *bundkoterne var for høje*.

Opmålingerne fra den 18. oktober 2011, foretaget af M. Sørensen rådgivende ingeniørfirma, udviser tillige, at bundkoten generelt er 20-40 cm for høj i forhold til regulativet, og at der *ikke er renset sandfang*. Ydermere udviser opmålingen at der er *dobbeltprofil* i vandløbet og at der mangler op til 70 % af bundbredden i vandløbet.

I denne sag har lodsejerne beviseligt forud for august 2011 gentagne gange rettet henvendelse til Vordingborg kommune med klager over mangelfuld vedligeholdelse af strækningen.

Kommunen har således handlet ansvarspådragende ved have undladt at reagere rettidigt på disse henvendelser.

Ad årsagsforbindelse

Sommeren 2011 blev på landsplan karakteriseret som ekstraordinær våd, men der var ikke nogen skybrudshændelser i klagernes område, hvilket defineres ved nedbør på mere end 15 mm på 30 minutter.

Der henvises også til et diagram over nedbørsmængder i perioden fra 1. juli 2011 til 31. august 2011 i henhold til oplysninger fra DMI, Køng station samt elforbruget for to store afvandingspumper i Køng kanal i juni og august 2011, hvoraf det fremgår, at der i perioden fra den 22. juli til den 11. august 2011 har været nedbør på 100,8 mm og forbrugt 16.139 kWh, hvilket svarer til under 19 % af kapacitetsudnyttelsen. Derimod svarer elforbruget fra den 12. august til den 16. august 2011 til ca. 83 % af den fulde kapacitet, hvor nedbøren var 61,4mm.

Som det fremgår af diagrammet, er pumpernes fulde kapacitet trods mange nedbørshændelser i juli 2011 og primo august 2011 indtil den 12. august 2011 langt fra udnyttet. Det kan tillige udledes, at der efter oprensningen i vandløbet den 11. – 13. august 2011 er sket en væsentlig forøgelse af kapacitetsudnyttelsen af pumperne, hvilket understøtter, at vandføringen forud for oprensningen har været meget ringe.

Det er således ikke korrekt, at oversvømmelsen ikke kunne være undgået, uanset omfanget af kommunens vedligeholdelse, selvom det fremgår af Oplandsanalysen fra Rambøll. Dette skyldes, at Rambølls analyse tager afsæt i en lang række forudsætninger, hvoraf flere *afgørende forudsætninger dokumenterbart er forkerte, herunder*,

1) at det er moseområde; det er retteligt lerjord,

2) at den rørlagte strækning på tilløbet fra syd ikke har kapacitet til større nedbørshændelser, hvilket medfører oversvømmelser opstrøms rørlægningen; dette bestrides under henvisning til Rådgivende Ingeniørfirma M. Sørensen ApS´ skrivelse af 11. september 2014 med underliggende oplandskort samt diagram for dimensionering af fuldt løbende cirkulære ledninger, fremlagt som sagens bilag 33

3) at Rambølls anvendte drænoplysninger ikke stemmer overens med virkeligheden,

4) at stuvningsproblemerne ved rørbro i st. 1848 skyldes blokering af store sten udlagt af Vordingborg Kommune,

5) at Rambøll tilsyneladende lægger de manningtal, som fremgår af regulativet til grund for rapporten, og ikke de manningtal, som er i overensstemmelse med de faktiske forhold,

6) at afstrømningsdynamikken til vandløbet er bestemt ud fra analyser af forholdet mellem nedbør og vandføringer i en række situationer, og at det i den forbindelse af Rambøll er lagt til grund, at retentionen i oplandet er sat til 10 %; der er derved ikke taget højde for de konkrete forhold med en ændret retention i oplandet som følge af, at jorden ville være velafdrænet med et regulativmæssigt vedligeholdt vandløb.

Hertil kommer, at Rambøll ikke har været på ejendommene og besigtige de konkrete arealer.

Disse forhold gør, at Rambølls Oplandsrapport er af ringe bevisværdi og ikke bør tillægges vægt ved sagens behandling.

Der er ingen holdepunkter i sagen for at antage, at vandløbet ikke kunne have afledt den vandmængde, der kom under sommeren 2011, hvis vandløbet havde været behørigt vedligeholdt og oprenset.

Klagerne gør gældende, at bevisbyrden ved de i sagen fremlagte dokumenter og ved de under sagen afgivne forklaringer er løftet.

Det er samtidig dokumenteret, at de erstatningsretlige betingelser om årsagssammenhæng er til stede.

Ad dokumenteret tab

Tabene er af klagerne og disses landbrugsrådgivere opgjort til kr. 1.752.061,00. Der er foretaget udbetalinger af Stormrådet, og disse er fratrukket erstatningsopgørelserne.

Skaderne er opgjort til den højere takst for ekstraordinær strukturskade som følge af en konkret vurdering af, at de skader, som overgik klagerne netop var ekstraordinære og særdeles ødelæggende for jorden med årelange strukturskader og dyrkningsproblemer til følge.

Vordingborg Kommune nedlagde påstand om, at Taksationskommissionens kendelse af 27. marts 2015 stadfæstes.

Til støtte for påstanden anførte Vordingborg Kommune følgende:

Det er en almindelig erstatningsretlig grundsætning, at den erstatningssøgende, der skal løfte bevisbyrden for, at der foreligger et ansvarsgrundlag, at der er årsagsforbindelse, og at der er lidt et tab.

Det er ikke bevist at der foreligger et ansvarsgrundlag. Det kan heller ikke bevises, idet regulativet er overholdt.

Der foreligger ikke nogen årsagsforbindelse. Oversvømmelserne sommeren 2011 ville være sket, uanset hvilken vandløbsvedligeholdelse der var gennemført.

Tabet er udokumenteret, idet der særligt for strukturtabet gælder, at omfanget af svære strukturskader ville kunne ses på høstudbyttet i de efterfølgende år.

Ad regulativstatus og lovmedholdelighed.

Det er fastslået i praksis, at der ikke foreligger et ansvarsgrundlag, hvis en vandløbsmyndighed helt eller i det væsentligste har ageret i overensstemmelse med regulativet for vandløbet.

Et vandløbsregulativ fastsættes med hjemmel i vandløbsloven og fastlægger bl.a., hvilken vedligeholdelse der skal foretages, hvorfor det vil være i strid med regulativet, såfremt der foretages en mere vidtgående vedligeholdelse af et vandløb, end det regulativet foreskriver. I det omfang der skal foretages en mere omfattende vedligeholdelse, end regulativet foreskriver, kræver det et ændret regulativ, vedtaget af kommunalbestyrelsen efter en nærmere foreskrevet proces.

Det er altså regulativet, som det rent faktisk foreligger, der er regulerende, hvorfor afgørelsen fra Natur- og Miljøklagenævnet er uden relevans for denne sag, idet en sådan sag vil skulle føres for Natur- og Miljøklagenævnet og ikke i forbindelse med en taksationssag.

Denne sag omhandler således det konkrete regulativ, som det rent faktisk er vedtaget.

Ad ansvarsgrundlag

Vandløbsregulativet er opdelt på den måde, at del 1 omfatter nogle specifikke bestemmelser for vandløbet, del 2 vedrører nogle generelle bestemmelser, der gælder for alle kommunens vandløb, og del 3, er en redegørelsesdel.

Det er ikke korrekt, at Vordingborg Kommune ikke har *reageret på henvendelser fra lodsejerne*, hvilket blandt andet fremgår af notatet fra kommunen vedrørende det, der skete i perioden op til oversvømmelserne i august 2011. Specifikt hvad angår en henvendelse omkring oversvømmelser i juli forholder det sig således, at kommunens sagsbehandler fik en henvendelse lørdag den 23. juli om høj vandstand, hvorefter kommunen foranledigede, at der kom en entreprenør derud dagen efter. Årsagen til den høje vandstand var et brud på et dige beliggende på klagernes ejendom. Klageren havde selv lappet diget, hvorefter vandet om søndagen var væk fra marken, og vandspejlet var sunket 20 cm. Ved endnu et tilsyn om mandagen var vandspejlet sunket yderligere 0,5 m. Der er hverken i regulativet eller i almindelige erstatningsretlige regler nogen normering af, i hvilket omfang og hvor hurtigt en kommune skal besvare henvendelser fra borgerne. Det kan kombineres med, at der i den konkrete sag har været et meget stort antal henvendelser til kommunen fra lodsejerne.

Det er korrekt, at der ikke er plantet *skyggegivende beplantning* efteråret 2010, men der heller ikke nogen forpligtelse hertil, hverken i regulativet eller andetsteds. Forholdet er i øvrigt uden nogen som helst relevans for den konkrete oversvømmelsessag i 2011, idet skyggegivende beplantning tidligst vil have en effekt efter 4-8 år.

Der er foretaget *vedligeholdelse i overensstemmelse med regulativet for hele vandløbet, herunder strækning 2230-2250*. Der fremgår således af færdigmeldingsskemaet, at der er

foretaget vedligeholdelse af vandløbet den 24. og 25. maj 2011, hvilket er inden for det tidsmæssige interval, der er fastsat i regulativet.

Efterårsgrødeskæringen var ikke foretaget, da oversvømmelsen skete i august 2011, hvilket skyldes, at terminen for efterårsgrødeskæringen efter regulativet er 15. august - 15. oktober. For at afhjælpe oversvømmelse blev efterårsgrødeskæringen fremskyndet og påbegyndt den 11. august, hvilket er tidligere end det regulativmæssige krav.

Der er ikke foreskrevet noget omkring *oprensning af sandfang* i selve regulativet. Det kan imidlertid lægges til grund, at specifikt sandfanget ved st. 1770 og 2230 blev tømt. At sandfanget i st. 2230 ikke fremgår af sandfangslisten, skyldes at sandfangslisten var under udarbejdelse på daværende tidspunkt.

Klageren påstår, at en del af strækningen er skåret i *"slynget strømrende"* og ikke i "fuld bundbredde". Det fremgår imidlertid, at den regulativmæssige bredde af vandløbet på dette sted er 1,0 m, og at strømrenden er identisk markeret med "(1,0)". Regulativet fastslår for den pågældende strækning, at strækningen skal vedligeholdes i "fuld regulativmæssig bundbredde". Der er således ikke tale om, at der skal skæres grøde i vandløbets fulde bredde, men i vandløbets fulde regulativmæssige bredde. Grødeskæringen er altså i fuld overensstemmelse med regulativet.

Efter oversvømmelseshændelsen fik kommunen gennemført en detaljeret opmåling af vandløbet. Denne skal holdes op imod regulativets pkt. 3.2, hvoraf det fremgår, at der for st. 0-200 + 682-1777 slet *ikke er noget krav til skikkelsen*, og at det for den resterende del af vandløbet gælder, at "Det faktiske vandløbsprofil kan således antage en vilkårlig form under forudsætning af, at dette tværsnitsareal opretholdes."

Det fremgår af bilag E, at der ved langt de fleste målesteder er tale om, at vandløbet har en skikkelse, der ligger over det regulativfastsatte, og altså har en større hydraulisk kapacitet, end der følger af regulativet. Det fermgår videre af regulativets pkt. 3.2, at det ikke er relevant, om der er enkelte sandbanker, men om vandløbet har et tilstrækkeligt tværsnitareal.

Tilsvarende fremgår det af regulativet, at oprensning af bundsediment kun foretages, når der 1) er en difference på mere end 10 cm 2) "over længere strækninger", og 3) det mindste tværsnitsareal ikke er til stede.

I forbindelse med sagens behandling for Overtaksationskommissionen er der indhentet et notat fra Orbicon (bilagsmappen s. 20ff), der forklarer, hvorledes målingerne skal udlægges.

I relation til det for sagen centrale, nemlig vandløbets evne til at bortlede vand ved voldsomme regnvejrshændelser, viste opmålingen ved langt de fleste af målepunkterne, at vandløbet havde en afledningsevne, der var større eller lig det krævede i henhold til regulativet.

Om der over ”længere strækninger” er ophobet sediment, er ikke udtryk for, at forholdet er regulativstridigt, men derimod udtryk for, at kommunen, når den konstaterer dette, skal foretage en oprensning. Da vandløbet er et af de vandløb, hvor der foregår mest materialetransport, er der løbende behov for materialefjernelse dels fra sandfang og dels ved at skrabe aflejring væk. Det sker hvert år, og det er ikke udtryk for, at der er et regulativstridigt forhold.

Det bemærkes i øvrigt, at de opmålinger, der blev foretaget efter den kraftige regnvejrshændelse august 2011, givetvis har været påvirket af netop denne kraftige regnvejrshændelse, der med sikkerhed har flyttet store mængder bundsediment. Målingerne foretaget efter hændelserne i sommeren 2011 giver således ikke et korrekt billede af, hvorledes forholdet var før disse regnvejrshændelser. Det gælder således generelt, at voldsomme regnvejrshændelser flytter store mængder materialer, og det gælder specifikt i forhold til det konkrete vandløb, som er et af de vandløb i kommunen, hvor der er den største materialetransport.

Det bestrides, at der, med denne korrekte forståelse af situationen, har været nogen tilsidesættelse af regulativet på tidspunktet for oversvømmelseshændelsens indtræden i august 2011, herunder at klagerne har ført bevis for, at det modsatte skulle være tilfældet. Tværtimod: Vandløbet havde en klart større vandafledningskapacitet end kravene i regulativet.

Der foreligger således ikke en tilsidesættelse af vandløbsregulativet i sensommeren 2011, hvorfor klagerne følgelig ikke har løftet deres bevisbyrde for en sådan overtrædelse.

Ad årsagsforbindelse

Det er endvidere et krav, at den eventuelle manglende overholdelse af regulativet er årsagen til oversvømmelserne. Nedbørshændelsen sommeren 2011 var af abnorm karakter og havde en sådan karakter, at det i henhold til stormloven udløste erstatning til klagerne, hvilket i henhold til loven kræver, at der er tale om en hændelse, der indtræder sjældnere end hvert 20. år, jf. lovens § 2, stk. 2.

Klagerenes beskrivelse af, at forholdene i perioden op til oversvømmelserne ikke var meget regnfulde, er således ikke korrekte, idet alle 4 klagere søgte om erstatning efter stormloven, og altså hermed selv fandt, at forholdet var (mindst) en 20 års, og en af klagerne, Lodsejer 3 , specifikt i anmeldelsen til Stormrådet angav, at årsagen til oversvømmelserne, var ”skybrud” den 12. august 2011.

Det fremgår endvidere af Rambølls Oplandsanalyse, at

- ”Sværdborg Svinninge vandløbet overholder de regulativmæssige krav ved en 10 års vintermaksimum”.

- sommeren 2011 medførte en vandafledning, der var 3-5 gange større end et 10 års sommermaksimum.
- ”Der vil opstå oversvømmelser langs Sværdborg Svinninge vandløbet ved meget store afstrømninger uanset omfanget af grødeskæring.”
- ”Samlet set, vurderes det, at situationen i 2011 var så ekstrem, at det ikke ville have været muligt at undgå oversvømmelser i området.”
- der også bortset herfra er store problemer med de sydlige arealer (Lodsejer 1 s arealer), der skyldes en begrænset kapacitet i et rørlagt og privat vandløb; forhold, som kommunen ikke er herre over; nedbørsmængderne 2011 var således en faktor 10 større end den rørlagte vandløbskapacitet.

Det centrale er altså, at regnvejrshændelsen 2011 var af abnorm karakter og formentlig tættere på en 100 års hændelse end en 20 års hændelse, hvorfor det er uden betydning, hvorvidt vandløbet måtte have været vedligeholdt på en anden vis, idet oversvømmelsen ville være sket under alle omstændigheder.

Endvidere er det kendt for alle parter, at der i områderne langs det pågældende vandløb er risiko for oversvømmelser, hvilket også fremgår regulativets del 3, hvor der redegøres for, at der ved det, man kalder 10 års vintermaksimumsafstrømning, vil være oversvømmelser.

Regnvejrshændelsen var langt kraftigere end en 10 års hændelse, og som skete på et tidspunkt om sommeren, hvor der i fuld overensstemmelse med regulativet var grøde i vandløbet. Oversvømmelsen skete således på grund af en ekstrem våd sommer. En lignende oversvømmelse vil gentage sig, hvis der kommer en tilsvarende regnvejrshændelse.

En ændring af dette faktum vil kræve veritable kanaler igennem hele området, hvilket er et spørgsmål om et ændret regulativ, og ikke en erstatningssag knyttet til det konkret gældende regulativ.

Det er således godtgjort, at de konstaterede oversvømmelser skyldtes voldsomt nedbør i sensommeren 2011, og som ville være sket, uanset hvilken vedligeholdelse af vandløbet, der var foretaget.

Der foreligger således ikke nogen årsagsforbindelse imellem de af klagerne påståede mangler ved kommunens vandløbsvedligeholdelse og oversvømmelsesskader.

A dokumenteret tab

Den tredje og sidste betingelse for at få erstatning er, at klagerne dokumenterer, at de har lidt et tab samt omfanget af dette tab.

Det er meget vanskeligt for kommunen at vurdere tabet rent opgørelsesmæssigt, hvorfor kommunen har opfordret klagerne til bl.a. at fremlægge

- målfast kort, hvor de arealer, som der søges erstatning vedrørende, er indtegnet
- oplysning om i hvilket omfang sparede høst- og transportomkostninger er medregnet
- det bagvedliggende grundlag for erstatningsposten "strukturskade", herunder bl.a. hvilket afgrødetab (om noget), klagerne har konstateret i de efterfølgende år (nu 2012-2015).

Opfordringen er ikke blevet besvaret, hvilket processuelt bør komme klagerne til skade.

Opgørelsen af de enkelte klageres krav er udarbejdet af de enkelte klageres egne landbrugsrådgivere, hvorfor der er ikke tale om uvildige opgørelser. Herudover vedrører tabet primært "strukturskade", i alt ca. 1,2 mio. kr., mens der er en række poster vedrørende dræn mv.

For strukturskaderne bestrides det, at det forhold, at der har stået vand på lavtliggende arealer i en periode, i sig selv giver en strukturskade.

Derudover fremgår det blandt andet af opgørelserne, at erstatning for strukturskader udgør et større areal, end der er ramt af et afgrødetab, hvilket virker åbenlyst forkert

Yderligere er *taksten* på kr. 33.800,00 pr. ha (kr. 3,38 pr. m2) ikke godtgjort, men frit hentet fra retningslinjer inden for arbejder med el, tele og spildevandsanlæg/ledninger på landbrugsjorden, hvor det fremgår, at 3,38 kr. pr. m2 er det absolut højeste, der betales, når der er tale om "svær" strukturskade eller "ekstraordinær" strukturskade på dyre jorder.

Grundlaget herfor er udokumenteret.

Det er muligt, at de berørte jorder i en kortere periode er berørt, men ikke i nærheden af en konsekvens, der kan sammenlignes med de ekstraordinære strukturskader, der opstår ved en gennemgravning i forbindelse med nedlæggelse af fx rørledninger.

Det bemærkes yderligere, at landbrugsjorder i nærheden af vandløb altid periodisk er vandpåvirket "nedefra" som følge af høj grundvandsstand. Der vil således i områder langs vandløb periodisk være en grundvandstand, måske højst 40-50 cm under terræn, hvor der derfor er en betydelig vandpåvirkning. Den yderligere påvirkning, der således sker ved en oversvømmelseshændelse, berører således kun den øverste jordmængde ud over den sædvanlige påvirkning.

For så vidt angår *dræn* er der medtaget udgifter vedrørende nogle private dræn, uden at det er godtgjort, hvorfor kommunen skulle betale for reparation af disse dræn.

Det er således helt udokumenteret, at der er nogen kobling mellem den påståede mangelfulde vandløbsvedligeholdelse og det forhold, at nogle af lodsejerne har foretaget drænarbejder.

_____

Lodsejer 1 forklarede, at der i 2010 havde været flere henvendelser, hvilket i 2010 afstedkom et møde med kommunen. Lodsejer 1 bekymrede sig meget om den nederste halvdel af vandløbet, da vandet udledes hertil.

Lodsejer 1 forklarede, at det i juni-juli måned 2011 var vådt, og det var svært at få afvandet jorden. Dette skyldtes, at der var for høj bund i vandløbet, hvilket drænene ikke tåler.

Lodsejer 1 gav udtryk for, at regulativet fremstår uklart, hvilket er frustrerende for lodsejerne, og at regulativet skulle have været revideret tidligere. Det er samtidig frustrerende, at kommunens tilbagemelding er, at kommunen gør, hvad den er forpligtet til, når dette ikke opleves af lodsejerne.

Lodsejer 1 fik i efteråret 2011 udarbejdet en rapport om opmåling af vandløbet, hvoraf det fremgår, at der er megen stivstænglet vegetation, som medfører bundfældning af sediment og sand, og at der i 2011 var behov for oprensning – modsat det flow, der var i vandløbet ved besigtigelsen.

Det er Lodsejer 1 s opfattelse, at vandløbet er og altid har været underuddybet, men at kommunen ikke mener, at der skal ske en opgravning af vandløbet.

Lodsejer 1 mener, at kommunens vedligeholdelse af vandløbet er blevet særligt slem efter kommunalreformen, og at han ikke har set vedligeholdelse fra åmanden før august 2011, hvorfor han selv tilbød at iværksætte foranstaltninger. Der var korrespondance med kommunen, der først den 11. august 2011 iværksatte oprensningen med majekurv - i langsomt tempo.

Lodsejer 1 kan ikke genkende udsagnet fra Rambølls rapport om, at han skulle have mosejord, da der altid har været lerjord. Samtidig mener han, at Rambølls rapport er fejlbehæftet.

Der har ikke været problemer med oversvømmelse i perioden 2012-2015

Lodsejer 4 gjorde opmærksom på, at det af Taksationskommissionens kendelse fremgår, at der var digebrud på Lodsejer 1 s marker, men dette retteligt er Person 1 s marker, og at dette digebrud skete 1. marts 2010, hvorefter diget hurtigt blev genoprettet. Lodsejer 4 har ikke set vedligeholdelse fra åmanden før august 2011.

Lodsejer 3 forklarede, at problemerne har været der i flere år, og at der i den forbindelse har været dialog med kommunen. Han fik landinspektør Henrik Plenge Jensen til at undersøge den forhøjede bund i vandløbet, da han ikke ønskede at beskylde kommunen for fejl uden at have et datagrundlag herfor. Målingerne viste en forhøjet bund,

og at vandet stod stille ved siv. Kommunen meddelte i 2010, at der kun ville ske manuel oprensning. Lodsejer 3 forklarede, at han ikke har ikke set vedligeholdelse fra åmanden før august 2011. Derudover forklarede Lodsejer 3 , at der fortsat er strukturproblemer og problemer ved dyrkning.

Lodsejer 2 forklarede, at han har et styrtfald, der flader ud ved station 200, og at der var manglende vedligeholdelse af vandrør under Bakkedalsvej, idet der var problemer med for høj bund og meget stivstænglet vegetation.

Lodsejer 2 forklarede, at han ikke har ikke set vedligeholdelse fra åmanden før august 2011. Derudover forklarede Lodsejer 2 , at der fortsat er strukturproblemer og problemer ved dyrkning, og at han har måttet tilføre jorden ekstra kalk, kalkslam og foretage eftersåning.

Landinspektør Henrik Plenge Jensen oplyste, at han kender Lodsejer 3 fra tidligere, og at Lodsejer 3 rettede henvendelse til ham for at få foretaget opmålinger af vandløbet. Henrik Plenge Jensen forklarede, at han foretog opmåling den 19. november 2010, og at der den dag var godt med vand i vandløbet. Hans målinger viste blandt andet, at der er 3 punkter, som ligger over det af regulativet tilladte over en strækning på 100 meter, og at dette var det generelle billede. Der blev kun foretaget målinger af bundkoten, og tværsnitsarealet blev således ikke beregnet.

Biolog Jimmi Spur Olsen, Vordingborg Kommune, fandt, at regulativet har været overholdt.

Jimmi Spur Olsen forklarede, at sandbanker over 10 cm. ikke skal fjernes, da dette ikke er et krav i regulativet.

Jimmi Spur Olsen forklarede, at sandfangene tømmes to gange om året, hvilket er sket i perioden. Der er intet krav i regulativet er til sandfang, men sandfang er beskrevet som en mulighed.

Jimmi Spur Olsen forklarede, at vandløbet er det vandløb i Vordingborg Kommune, hvor der er mest sediment- og sandtransport. Denne tilførsel sker fra oplandet.

Jimmi Spur Olsen oplyste, at han inden hændelsen i maj 2011 havde været ude og måle bundkoter, og at vandløbet har kunnet føre vandet, også selvom der har ligget sandbanker. Disse sandbanker vil altid forekomme i det pågældende område.

Jimmi Spur Olsen forklarede, at han ikke har oplevet problemer med kommunens åmand, entreprenør Leif Kongsgaard Sørensen, som kommunen har indgået aftale med på grundlag af udbud.

Jimmi Spur Olsen var enig i, at regulativet ifølge sin ordlyd burde have været revideret i 2000. Dette var ikke sket på grund af kommunalreformen og manglende vandplaner.

Entreprenør Leif Kongsgaard Sørensen, der virker som åmand i flere kommuner, oplyste, at han sjældent oplever klager, og betegnede denne sag som særegen. Han tilføjede, at han har overholdt terminerne i sin kontrakt vedrørende vandløbet.

Leif Kongsgaard Sørensen forklarede, at arbejderne ved Lodsejer 3 skete den 9. juni 2011, hvilket var senere end de øvrige klagere. Der var to mand på stedet, som arbejde en fuld arbejdsdag på 7,5 timer. Arbejdet tager normalt 2,5 dage.

Arbejdet den 9. juni 2011 fremgår ikke af færdigmeldelsesskemaet, hvilket skyldes, at hans GPS gik i stykker eller løb tør for strøm på dagen, hvor der blev foretaget arbejde i vandløbet. Leif Kongsgaard Sørensen gjorde opmærksom på, at han ikke har ikke pligt til at registrere GPS-sporet.

Leif Kongsgaard Sørensen forklarede, at der generelt var oversvømmelser mange steder i 2011, og at flere steder var hårdere ramt.

Ingeniør Peter Adamsen, Rambøll, forklarede, at der periodisk vil være oversvømmelser med det gældende regulativ, og at de største afstrømninger statistisk set vil ske om vinteren. Det er samtidig hans overbevisning, at alle normale hændelser vil kunne holdes inden for vandløbet, men at vandløbet ikke kunne rumme vandmængderne i 2011. Jordtypen spiller ingen rolle her.

Planteavlskonsulent Jørgen Ravn forklarede, at han var ude på ejendommene under hændelsen, hvor afgrøder og vandløb blev gennemgået. Jørgen Ravn oplyste, at Stormrådet har haft en taksator ude, og at Stormrådets erstatningsopgørelse ligger tæt op af hans egen opgørelse, som er konservativ. Jørgen Ravn bemærkede, at strukturskade ikke er et tema for Stormskaderådet.

Jørgen Ravn forklarede, at der er tale om en længerevarende strukturskade, idet ilten er blevet presset ud af jorden, men at der er fortsat ikke er noget forskningsmateriale omkring oversvømmelse ved strukturskader tilgængeligt i hverken Danmark eller udlandet.

Parterne forlod herefter mødelokalet.

Efter at have drøftet sagen og voteret afsagde Overtaksationskommissionen følgende

Kendelse

Overtaksationskommissionen har ikke kompetence til at tage stilling til, om vandløbsregulativet er i overensstemmelse med vandløbsloven. Overtaksationskommissionen har således afgjort sagen i overensstemmelse med Regulativet for Snertinge, Svinninge og Sværdborg Vandløb af 15. januar 1997.

Overtaksationskommissionen bemærker i den forbindelse, at det af Regulativet fremgår, at ”Dette regulativ skal senest optages til revision i år 2000.”, hvilket ikke er sket ved udgangen af 2015. Manglende revision kan efter kommissionens opfattelse medføre risiko for, at regulativets bestemmelser ikke er tidssvarende.

Overtaksationskommissionen lægger til grund, at nedbøren og dens fordeling i sommeren 2011 var ekstrem og gav helt ekstraordinære udfordringer for landbrugserhvervet.

Overtaksationskommissionen finder ikke, at der kan stilles krav om, at kommunens vandløbsvedligeholdelse skal være dimensioneret til at kunne håndtere ekstreme regnskyl.

Overtaksationskommissionen har lagt vægt på, at Stormrådet har afgjort, at den aktuelle hændelse i sommeren 2011 sker sjældnere end hvert 20. år, og at Regulativet forudsætter, at vandløbet kun skal kunne holde til 10 års hændelser.

På den baggrund, og da Overtaksationskommissionen ud fra de foreliggende oplysninger finder, at Regulativets bestemmelser har været overholdt i sommeren 2011, har klagerne ikke godgjort, at de påberåbte skader skyldes kommunens manglende vedligeholdelse i henhold til Regulativet.

Vordingborg Kommune kan derfor ikke gøres ansvarlig for de opståede skader på klagernes ejendom.

Taksationskommissionens kendelse af 27. marts 2015 stadfæstes herefter.

Klagerne tilkendes godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand for begge instanser på 30.000,00 kr., eksklusive moms.

Vordingborg Kommune betaler omkostningerne ved kommissionernes virksomhed, jf. vandløbslovens § 71, stk. 3.

Kommenterede [TSH1]: Rette henvisning er § 73, stk. 3

Såfremt Overtaksationskommissionens afgørelse ønskes prøvet ved domstolene, skal sag være anlagt senest 6 måneder efter modtagelse af denne afgørelse, jf. vejlovens § 65, stk.1.

Bo Tarp

Kaj Petersen

Erling Klæsøe

Bent Aagard Nielsen

Poul Erik Salebjerg-Hansen

/Torkil Schrøder-Hansen. Udsendt den 9. februar 2016